

KM องค์ความรู้เรื่องข้าวกล้องฮาง

1. วัตถุประสงค์

- ข้าวเหนียว หรือข้าวเจ้า

2. อุปกรณ์

1. ภาชนะ เช่น โอ่ง, กาละมัง, ถังพลาสติก
2. หวดนึ่งข้าว และหม้อนึ่งข้าว
3. กระสอบปุยสำหรับใส่ข้าวที่แช่แล้วเพื่อรอการงอก
4. เต้าไฟ, เต้าถ่าน, เต้าแก๊ส

3. ขั้นตอนการทำ

1. นำข้าวเปลือกเจ้าหรือเปลือกเหนียวมาแช่น้ำไว้ 1 คืน หรือประมาณ 24 ชั่วโมง
2. นำข้าวที่แช่ทิ้งไว้ขึ้นมาใส่กระสอบปมไว้ 1 คืน เพื่อให้ข้าวงอกประมาณ 0.5 ชม.
3. นึ่งข้าวที่งอกแล้วให้สุก
4. นำข้าวที่นึ่งสุกแล้วนำไปตากแดด ประมาณ 1 วัน
5. นำข้าวที่ตากแดด 1 วัน ไปใส่โรงสีข้าวกล้อง
6. นำข้าวที่สีแล้วไปตากแดด 2 วัน เพื่อให้ข้าวแห้งสนิท

4. การบรรจุภัณฑ์เพื่อเก็บรักษา

1. ก่อนบรรจุถุงพลาสติกข้าวสารจะต้องแห้งสนิทไม่มีความชื้น
2. บรรจุในถุงพลาสติกโดยระบบสุญญากาศ

5. วิธีหุงต้ม

1. หุงต้มด้วยหม้อไฟฟ้าโดยใส่น้ำให้ท่วมข้าวประมาณ 2 เซนติเมตร

โดย นายเวียงจันทร์ ทำนาผล

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

บ้านนาคลอง หมู่ที่ 7 ตำบลนาถ อำเภอนาถ จังหวัดกาฬสินธุ์

โทร.086-0207822

KM

การบริหารจัดการองค์ความรู้ (KM)

ตำบไล์โนหนาจาน อำเภอนาคู จังหวัตกาฬสินธุ์

เรื่อง การทำจุลินทรีย์ท้องถิ่น (IMO)

IMO (Indigenous Microorganism) เป็นจุลินทรีย์ที่มีอยู่ทั่วไปทั้งบนผิวดินและใต้พื้นดิน ซึ่งถือได้ว่ามีอยู่ในธรรมชาติช่วยให้การย่อยสลายอินทรีย์วัตถุช่วยในการกำจัดจุลินทรีย์ที่ไม่มีประโยชน์ที่ทำให้หมักหมม ก่อให้เกิดการเน่าเหม็น นอกจากนี้ยังช่วยให้พืชสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ได้สะดวก โดยเฉพาะธาตุไนโตรเจน และธาตุอาหารอื่นๆ ทำให้พืชแข็งแรงเจริญเติบโตดียิ่งขึ้น

วัสดุทำ IMO

1. ข้าวเจ้า 2 ลิตร
2. กากน้ำตาล
3. ขันน้ำพลาสติก

วิธีการทำ IMO

1. หุงข้าวเจ้า 2 ลิตร ใช้น้ำน้อยๆ พอท่วมข้าวเพื่อทำให้ข้าวสวยมีลักษณะค่อนข้างแข็งเล็กน้อย แล้วปล่อยให้แห้งให้เย็น ประมาณ 1-2 ชั่วโมง

2. นำข้าวสวยมาใส่วัสดุที่มีความสูงไม่เกิน 5 นิ้ว เช่น ขันน้ำพลาสติก หรือกล่องพลาสติกใส่ข้าวสวยลงไปสูงประมาณ 1-2 นิ้ว แล้วนำกระดาษขาวที่ปราศจากสารเคมี (หมึกพิมพ์ต่างๆ) หรือผ้าขาวบางมาปิดทับแล้วใช้เชือกมัดพอหลวมๆ

3. นำขันน้ำพลาสติกไปฝังใต้พื้นดินตรงบริเวณใต้ต้นไม้หรือถ้าเป็นกอไผ่ได้ยิ่งดี เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีการแพร่กระจายของเชื้อจุลินทรีย์ต่างๆ (เชื้อรา) ได้ดีและมีจำนวนมากและควรทำในช่วงตอนเย็นเนื่องจากเป็นช่วงที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี อุณหภูมิไม่สูง ขุดหลุมลึกลงไปใต้พื้นดิน โดยให้ปากขันน้ำพลาสติกอยู่ห่างจากผิวดินประมาณ 1 นิ้ว จากนั้นให้นำเศษใบไม้หรือกิ่งไม้มาวางปิดทับไว้ให้มีมิติชิดป้องกันสัตว์ขุดเหยียดถ้าทำในช่วงฤดูฝนควรใช้ถุงพลาสติกปกคลุมขันน้ำพลาสติกป้องกันการเปียกชื้น โดยฝังไว้ประมาณ 3-5 วัน เปิดดูจะพบราสีต่างๆ เช่น สีขาว สีดำ สีเหลือง-เขียว

4. ให้เชื้อเชื้อราที่ไม่พึงประสงค์ทิ้งไปนั่นคือ สีดำ สีเหลือง-เขียว ซึ่งจัดว่าเป็นเชื้อราที่ไม่มีประโยชน์ ส่วนเชื้อราสีขาวเป็นเชื้อราที่มีประโยชน์ให้ขยำรวมกับข้าวแล้วเติมกากน้ำตาลในอัตราส่วน 1:1 ปิดฝาพอหลวมๆ จากนั้นหมักไว้ประมาณ 5-7 วัน จุลินทรีย์จะขยายตัวรวดเร็วสามารถนำไปใช้ได้

การนำ IMO ไปใช้

การนำไปใช้เหมือนกับวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพทุกประการแต่จุลินทรีย์ท้องถิ่นจะเด่นกว่าตรงที่สามารถกำจัดกลิ่นเหม็นได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าน้ำหมักชีวภาพ หากนำไปใช้กับคอกสัตว์ที่มีกลิ่นเหม็นใช้ IMOผสมน้ำเปล่าในอัตราส่วน 1:500 หรือ 1: 1000 ผสมคนให้เข้ากันดี ราดคอกคอกสัตว์คอกสุกรกำจัดกลิ่นเหม็นทุกๆ 5-7 วัน

KM

ปุ๋ยหมูลูกหมูที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพสูตร “เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพโดยใช้หมูพื้นเมือง”

ตำบลภูแล่นช้าง อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

คอกหมูที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพจะมีขนาด 4x6 เมตร ซึ่งต้องใช้วัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้
คือ อีฐบล็อก=200 ก้อน, ปูน=6 ถุง, ทราย=1 คิว และวัสดุ-อุปกรณ์ทำเสาและมุงหลังคา กันแดดกันฝนตามความเหมาะสม

วัสดุในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพสูตร “เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพโดยใช้หมูพื้นเมือง”

- ขี้เลื่อย 85% หรือ 612.0 ปีบ
- ดินดี 10% หรือ 72.0 ปีบ
- ถ่านเผา/ แกลบเผา 3% หรือ 21.6 ปีบ
- เปลือกบรีสุทซ์ 2% หรือ 14.4 ปีบ
- IMo (Indigenous Microorganism หรือจุลินทรีย์ท้องถิ่น)
- น้ำหมักชีวภาพ

รวมทั้งหมด 100% หรือ 720 ปีบ

วิธีการสร้างคอกหมู สูตร “เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพโดยใช้หมูพื้นเมือง”

1. เริ่มจากการสร้างคอกหมูตามแบบที่กำหนดไว้ โดยการก่ออิฐบล็อกแนวตั้งให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าให้มีความกว้าง 4 เมตร (ใช้อีฐบล็อกประมาณ 10 ก้อน) และความยาว 6 เมตร (ใช้อีฐบล็อกประมาณ 15 ก้อน ต่อ 1 ชั้น) และก่อเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเช่นเดิม โดยการก่อขึ้นด้านบนอีก จำนวน 3 ชั้น รวมแล้วใช้อีฐบล็อกก่อเป็นชั้นๆ ทั้งหมด 4 ชั้น หรือรวมทั้งหมด 200 ก้อน พร้อมกับทำที่กั้นหมูภายในคอก โดยทำเป็นแผงกั้นแบ่งคอกออกเป็น 2,3 หรือ 4 ช่องเล็ก หรือแล้วแต่ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาในกรณีหมูที่มาจากต่างถิ่นกัน และกรณีการควบคุมการผสมพันธุ์

2. สร้างหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนให้มีลักษณะครอบคอกหมูตามความเหมาะสม หรือหากในกรณีที่สร้างคอกหมูอยู่ในที่ร่ม ที่มีหลังคามุงอยู่แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องสร้างหลังคาอีก ยกเว้นการสร้างคอกในที่โล่งแจ้ง หรือร่มไม้เพื่อป้องกันปัญหาปุ๋ยหมักเกิดการเปียกแฉะในฤดูฝน

วิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ สูตร “เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพโดยใช้หมูพื้นเมือง”

1. นำวัสดุต่างๆ ได้แก่ ขี้เลื่อย, ดินดี, ถ่านเผา/ แกลบเผา, เปลือกบรีสุทซ์, IMO หรือจุลินทรีย์ท้องถิ่น และน้ำหมักชีวภาพ ตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ มาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันดีภายในคอกหมูก่อนแล้วจึงค่อยนำปุ๋ยหมักที่ผสมเสร็จแล้วนั้นใส่เข้าไปในคอกหมู

2. นำหมูเข้ามาเลี้ยงในคอกที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วและผสมคลุกเคล้าวัสดุปุ๋ยหมักชีวภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วนั้น หมูจะขุดคุ้ยปุ๋ยหมักเพื่อสำรวจและสร้างความคุ้นเคยกับสถานที่ใหม่ของมันและเป็นการหาอาหารไปในตัวด้วย

3. การผสมวัสดุภายในคอกหมูที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพนั้น ยังขึ้นอยู่กับขนาดของหมูด้วย ซึ่งถ้าหมูยังมีขนาดเล็กหรือเป็นหมูรุ่น (อายุประมาณ 1-6 เดือน) ให้ผสมวัสดุในการทำปุ๋ยหมักประมาณ 20-50% เท่านั้น ให้ปุ๋ยหมักมีความสูงเพียงอีฐบล็อกชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 2 เท่านั้น เนื่องจากถ้าหมูยังมีขนาดเล็กจะไม่สามารถขุดคุ้ยหรือพรวนปุ๋ยหมักจนถึงก้นพื้นคอกได้ (ยกเว้นในกรณีที่เลี้ยงมากกว่า 4 ตัว) ต่อจากนั้นอีกประมาณ 1-2 เดือน ค่อยผสมปุ๋ยหมักใส่เพิ่มเข้าไปอีกจนครบอัตราส่วนที่กำหนดไว้
